СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ТРАВНЯ 1950. No. 108. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 11, 1950. VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПАЛАТА УХВАЛИЛА 14 БІЛІОНІВ НА ОБОРОНУ

Вашингтон, 9 травня. — Палата репрезентантів ухвалила видати на оборону країни $14,296,487,300 в скарбовім році, який починається 1 липня і триватиме до 30 червня 1951 р. Тому, що дискусія над бюджетом тривала довгий час в комісіях, і йшли довгі торги за видатки на поодинокі цілі, цеве засідання палати було мало інтересне, хоч ішлося про велетенські суми. Крім початково намічених видатків ухвалено додатково $383,125,000 на розбудову повітряних баз і побудову атомових субмарин. Повітряним силам запевнено видатки на втримання 48 частин, які становлять першу лінію оборони.

У СЕНАТІ УХВАЛЮЮТЬ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ПОШТОВОЇ СЛУЖБИ.

Сенатська комісія пошт і цивільної служби ухвалила стримати обмеження поштових посилок і доставки листів і продовжити поштову службу в теперішних розмірах. Щоб це можна осягнути комісія схильна признати поштовому департаментові повну суму, якої він домагався в бюджеті на наступний рік. Палата репрезентантів вже ухвалила цей бюджет у висоті $2,207,500,000. Над цією справою прийде до порозуміння між обома палатами Конгресу.

АРЕШТОВАНО КОМУНІСТА ДМИТРИЩИНА ЗА ПІДРИВНУ РОБОТУ.

Ню Йорк. — Андрій Долін, знаний як Андрій Дмитришин серед українських комуністів, організатор українського відділу Міжнародного Робітничого Ордену, попав під арешт і його відставлено до іміґраційної станції на Елис Айленд. Едвард Шогнессі, директор Іміґраційної і Натуралізаційної Служби оприлюднює, що Дмитришин був містопредсідником цього ордену, який займався забезпеченням і придбав 164,809 членів. Для їхнього забезпечення мав усього $6,126,000, хоч члени обезпечені на загальну суму у висоті $110,950,482. Міжнародний Робітничий Орден зареєстрований в департаменті справедливости як підривна організація Про Дмитришина сказано, що він має 58 років життя і приїхав з Австрії в 1915 р. За нього склав запоруку Комітет для Охорони Чужинно Народжених у висоті $5,000. Влада почне проти нього процес для депортації. Йому закидають агітацію за насильне скинення уряду Злучених Держав. Інші урядники ордену протестують проти арешту Дмитришина, кажучи, що це „переслідування поступових елементів" теперішним урядом.

НАРАДИ НАД ЗЛУКОЮ К.І.О. З А.Ф.П.

Атлантик Сіті.—Филип Морей, голова Конгресу Індустріяльних Організацій, виявив, що буде назначена комісія К. І. О. на переговори з Американською Федерацією Праці для злуки обох організацій. Про це сказав Морей на конвенції юнії сталевих робітників, якої він є головою. Він теж сказав, що не зражується відмовою екзекутивного комітету А.Ф.П. в справі створення спільного робітничого фронту з К.І.О.

ОПЕНГАЙМЕР ПІД ЗАКИДОМ КОМУНІЗМУ.

Окленд, у стейті Каліфорнія. — Імя д-ра Роберта Оппенгаймера, одного з провідних американських знавців атомової справи і співробітника Комісії Атомової Енергії, згадано при слідстві над діяльністю комуністів. Слідство переводить стейтова сенатська комісія неамериканських діянь. Свідок Силвія Кравч, якої чоловік був свідком уряду в процесі проти Гері Бриджеса, ствердила, що д-р Оппенгаймер і д-р Йосиф Вайнберг брали участь в зібранні комуністів у липні 1941 р. в Берклі, в Каліфорнії. На тому зібранні був теж її чоловік. Д-р Вайнберг це науковець, якого кількома наворотами згадувано в комісії неамериканських діянь палати репрезентантів у Вашингтоні, як такого, що стоїть в порозумінні з комуністами під іменем „д-р Х". Оппенгаймер є тепер головою Інституту для Поступу в Науці при університеті в Прінстон, Н. Дж. Звідти прийшли вісти, що він заперечує участи в комуністичнім зібранні, хоч признає, що він зустрічав різних науковців лівого напрямку. Про його звязки з лівими науковцями знав уряд, коли приймав його на працю при виробі атомової бомби підчас війни.

НЕ БУДУТЬ ВАНТАЖИТИ ВИБУХОВИХ МАТЕРІЯЛІВ В НЮ ЙОРКУ.

Прибережна сторожа Зл. Д. виявила, що вантаження вибухових матеріялів, які перевозять до країн з Атлантійського Пакту, є дуже обмежене і на майбутнє буде пильно бережене. Кораблі з амуніцією будуть відпливати до Европи з Филаделфії, Балтимору й Норфолку і туди підуть транспорти з фабрик. Нюйорські портові робітники затурбовані недостачею праці внаслідок такої заборони.

БОРОТЬБА ЗА ЖИТТЯ КОПАЛЬНИКА КРИНИЦІ.

У Брукліні, передмістю Ню Йорку, батько шестеро дітей, 49-річний Домінік Аттео, копав криницю під гаражем при 62 вул. і 16 Евеню, коли несподівано скала збоку закрила його отвір. Йому на допомогу поспішили інші робітники. Щоб недопустити до повного засипання закопу, втиснули широку руру для віддихання. Мімтим іде праця над підкопом збоку, щоб його витягнути з дна. Радієві станції подають бюлетені що пів години з поступу праці. Останні вісті від Аттеа, що він вірить в рятунок.

НОВІ БОМБИ СПРАВЖНІМИ МИРОТВОРЦЯМИ.

Ню Йорк. — Вилієм Л. Лоренс, науковий репортер щоденника Н. И. Таймс, у докладі на зібранні учителів виявив думку, що атомова й воднева бомби справді призведуть до миру. Він пише тепер книжку про водневу бомбу. Він думає, що міжнародна контроля бомби неможлива тому, що нема „доброї волі ані доброї віри".

ТРУМАН ТВЕРДИТЬ, ЩО РОСІЯ ВИГОЛОДЖУЄ КИТАЙ

Ларамі, у стейті Вайомінґ, 9. [illegible] президент Труман, у своїй промові виголошеній під[illegible] в Західні стейти, сказав, що комуністи виголоджу[illegible]итай, щоб помогти прохарчувати Росію і що доля ки[illegible]ського народу є трагічна.

Така думка президента вказує, що уряд Злучених Держав не швидко признасть комуністичний режим Китаю. Зате президент виразно сказав, що Злучені Держави працюють через приватні агенції для постачання харчів для голодного населення Китаю, без огляду на те, який там режим. Промова президента в університеті в Ларамі була третьою з черги, виголошеною у стейті Вайомінґ. Перші дві були в Каспер і Чеен. У них президент обговорив економічні справи Америки зі спеціяльною увагою на тутешню околицю.

В уступі про Китай, сказав Труман, що китайські комуністи ставляться безсердечно до потреб китайського населення і є байдужі до „найбільшого голоду, який навістив Китай упродовж сто років", а потім сказав: „Вони навіть вислали харчі до Совєтського Союзу, хоч як цих харчів потребує китайський нарід".

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ЗА ЕКОНОМІЧНУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ

Програма економічної допомоги для Південно - Східної Азії вимагає видатку $64,000,000 і вона буде вислана туди, як тільки Конґрес її ухвалить. Студії над потребами перевів уже департамент стейту. За оповісткою секретаря Ачесона в Парижі, вона має бути вжита для охорони Індо-Китаю, Індонезії, Бермі й Сіяму перед заливом большевизму і для розвитку „своєрідного націоналізму".

ВИНИПЕГ ДАЛЬШЕ ЗАГРОЖЕНИЙ ПОВІННЮ

Винипег, столиця Манітоби. — Вже від тижня грозить ріка Ред Ривер небувало досі виливом, який загрожує заливом цілого міста з 300,000 жителів. Ріка плине зі Стейтів і там прорвалися тами. Винипег лежить у віддалі 60 миль від стейтової границі. Досі вода залляла деякі передмістя, внаслідок чого кілька тисяч осіб перенеслося до вище положених частин. Влада робить приготування до цілковитої евакуації міста, якщо не вдасться стримати вилив.

МІЖНАРОДНІЙ ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛ У БОСТОНІ

Бостон. — У Меморіял Голл при Гарвардськім університеті в Кембридж, біля Бостону, відбудеться в суботу 13 травня від год. 7 до 12 Міжнародний Танцювальний Фестивал під управою Е. Надела. У програму входять народні танки і танки для показу. Перед фестивалем відбудеться Парада Націй в народних одягах. Інформації про ці імпрези можна дістати в Інтернешенел Інститут. Українську частину програми виконає гурток кобзарів, танцюристи й хор. Хором буде управляти Антін Пащак, а з кобзарів Силвія Мичел відтанцює соловий танок.

ХАРЧОВІ ТРУДНОЩІ В МАДЯРЩИНІ

Будапешт, 10. травня. Офіціяльна комуно-мадярська преса признає „деякі труднощі" в забезпечуванні харчами населення країни, та заклинає до „більшої дисципліни". Як зважити, що від час голоду в Україні советська преса тільки деклямувала, що „жити стало лучше, жити стало веселіше", то можна собі уявити, що діється в Мадярщині. Югославська преса звертає увагу на безжалісну експлуатацію сателітів Москвою.

МОСКВА ПЕРЕВИКОНАЛА ПЛЯН ГРАБУНКУ

Лондон, 10. травня. — Московська радіовисильня сьогодні повідомила про перевиконання пляну підписки державної позички на поверх 7 білйонів карбованців. Позичку в сумі 20 більйонів карбованців, формально призначених на „відбудову і розвиток" советського господарства, а практично на розбудову і розвиток военного потенціялу та головно комуністичних п'ятих колон в закордонних країнах, проголошено минулої середи. Протягом тижня її підписано на 7,003,608,000 більше ніж передбачено. Цього року „позички" складають советські раби „ентузіястично", хоча в тій цілі більшість з них заборговується на цілі місяці наперед. „Ентузіязм" відповідно вдержує советська поліція.

МОСКВА В ОЧІКУВАННІ ПРИЇЗДУ ТРИГВЕ ЛІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ВВАЖАЄ, ЩО ПОЇЗДКА ЛІ „НІКОМУ НЕ ПОШКОДИТЬ"

Москва, 10. травня. — Столиця „світового пролетаріяту" з помітним інтересом очікує приїзду генерального секретаря Об'єднаних Націй, Тригве Лі, що має прилетіти сюди літаком з Праги вже завтра. Разом з ним вестиме розмови з московськими керівниками другий високий урядник Об'єднаних Націй, секретар Европейської Економічної Комісії, Ґуннар Мирдаль, що вже є в Москві. Тригве Лі мав вибратися до Москви з власної ініціятиви та з бажанням спробувати довести до східно-західного відпруження, і насамперед з бажанням полагодити кризу в Об'єднаних Націях, що повстала головно в наслідок советського виходу з поодиноких комітетів, на знак протесту проти приявности в них національно-китайського представника. Лі, вибираючись до Москви, заявив на початку тижня в Женеві: „Для всіх, хто вірить в мир і працює для миру, настав час взяти участь в зусиллях закінчити холодну війну. Я вважаю це найважливішою справою цього року." Американський представник в Об'єднаних Націях, Ворен Р. Остин, заявив в своєму радіовиступі в Ню Йорку, що по його думці поїздка Лі до Москви „не може нікому пошкодити". Теж інші представники вважають, що ця поїздка „може навіть допомогти". Проте, головна увага міжнародного політичного світу скерована тепер на Лондон, де вже завтра почнуться рішальні наради керівників закордонної політики Заходу.

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ В НЮ ЙОРКУ СКЛИКАЄ ВІЧА В СПРАВІ ОСЕЛІ І УКК

Ню Йорк, 10. травня. — Об'єднаний Комітет Українських Національних Організацій міста Ню Йорку скликає в найближчому часі два великі віча, одне в справі купна та влаштування Вакаційної Оселі для дітей, і друге в справі Українського Конґресового Комітету, точніше, в справі Українського Національного Фонду. Віче в справі Оселі відбудеться в неділю, дня 28-го травня, в справі УККомітету в неділю, 4-го червня. Для підготовки обох зібрань Об'єднаний Комітет скликає громадські наради представників всіх українських національних організацій метрополії на понеділок, 15. травня. Наради відбудуться ввечорі в домівці Демократичного Клюбу при Сейнт Маркс Плейс.

МОСКОВСЬКІ „КАЛІБРИ" В ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ

Франкфурт, 10. травня. — В західних політичних колах вважають, що советська пропозиція спільних виборів в Берліні була основно обміркованим „калібром" в теперішній стадії холодної війни, головно з огляду на конференцію західних великодержавних міністрів в Лондоні. Совєти, як відомо, погодилися на спільні вибори у всіх чотирьох секторах Берліна, але з передумовою, що раніше будуть відкликані з того міста всі окупаційні сили. Західна і німецька опінія вже висловилися рішучо проти того, здаючи собі справу, що без західної військової залоги Берлін без труду попав би в советські руки, оточений з усіх боків советськими гарнізонами. Західні аліянти ще не зайняли до советських вимог офіціяльного становища, але справа опиниться на порядку нарад в Лондоні.

ХРУЩОВ ГРАЄ ГОЛОВНУ РОЛЮ В СОВЕТСЬКІЙ КОЛГОСПНІЙ ПОЛІТИЦІ

Москва, 10. травня. — Усі познаки вказують на те, що Микита Хрущов, довголітній Сталінів „ґавляйтер" в Україні, тепер почав грати головну ролю в советській колгоспній політиці, відпихаючи на другий плян свого товариша з Політбюра Андреєва. Хрущов від деякого часу заступає думку „другої колективізації", іменно, злуки малих колгоспів в одні великі колективи, тоді як Андреєв обстоює систему малих колгоспів. Спір ще остаточно не вирішений і Андреєв ще теж живе, але думка Кремля помітно перехиляється на бік Хрущова.

ЗАСУДИЛИ КОМУНІСТИЧНОГО ЛІДЕРА В ПОРТУГАЛІЇ

Лісбон, 10. травня. — Португальський суд проголосив вчора вирок на керівника нелегальної в цій країні комуністичної п'ятої колони, Адьвара Куналя, засуджуючи його на 4 і пів років ув'язнення та на втрату громадянських прав на 15 років.

ФРАНЦІЯ ПРОПОНУЄ КООРДИНАЦІЮ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВАЖКОЇ ІНДУСТРІЇ

Париж, 10 травня. — Французький уряд вчора ухвалив і негайно подав до публічного відома свою пропозицію на координацію під одною міжнародною владою вугільної і стальної продукції Франції і Німеччини та всіх інших европейських країн, які виявлять бажання до того. Французьку пропозицію вважається справою першої ваги і вона без сумніву буде одним з головних предметів нарад на конференції великодержавних міністрів закордонних справ, що почнеться вже завтра в Лондоні. Подібно, як дві інші французькі пропозиції, іменно, раніше в справі створення Европейської Ради, яку вже здійснено, та недавно в справі оформлення окремої Атлантійської Ради з країн Атлантійського Пакту, яку тепер ще обмірковується, нова пропозиція диктується французьким бажанням розв'язати проблему Німеччини включенням її в більшу та спільно контрольовану европейську спільноту народів. Міністер Шуман, проголошуючи цю пропозицію, ствердив виразно, що вступ до цього нового союзу, опертого виключно на господарській базі, матимуть всі европейські країни, включно зі Совєтами, якщо тільки того бажатимуть. Тим самим, новий союз був би ширший ніж Атлантійський Пакт. На нову французьку пропозицію негайно відгукнувся дуже прихильно німецький канцлер Аденауер. Стверджується теж, що про неї був раніше поінформований державний секретар Ачесон, під час своїх передвчорашніх нарад з міністром Мушаном. Стверджується, що новий союз йде цілком по лінії повторюваних американських побажань щодо „більшої інтеграції" европейського господарства. Його практичною цілю було б скоординувати вугільну і стальну індустрію Франції і Німеччини та інших країн, які погодилися б на приступлення до союзу, вдосконалювати способи і засоби продукції, координувати ціни та покриття запотребувань на ринках і запевнити мирні цілі продукції. Це в нічому не мало б порушувати приватної власности. Об'єднані Нації мали б в новій організації свого представника та були б кожночасно інформовані про розвиток в тій ділянці. У французькій пропозиції згадується поіменно тільки Німеччину, як члена-основника нового союзу, а міністер Шуман у вияснених назвав ще Британію, Бельгію, Голандію, Люксембурґ та Італію, які будуть запрошені до участи в ньому.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПРИЙНЯВ ЗАПРОШЕННЯ ДО УЧАСТИ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ РАДІ.

Бонн, Німеччина, 10 травня.—Канцлер Західно-Німецької Федеративної Республіки, д-р Конрад Аденауер, повідомив вчора ввечорі, що його уряд рішив прийняти скероване до нього запрошення до участи в Европейській Раді в характері дорадчого члена. Рішення уряду буде передане негайно під дебати та ухвалу федерального парляменту. Д-р Аденауер заявив, що це рішення не стоїть в жадному зв'язку з будь-якими іншими подіями, тільки німецький уряд виніс його в переконанні, що сьогодні жадна країна в Европі не є досить сильна, щоби могла сама одна вдержатися між двома могутніми блоками Сходу і Заходу.

АЧЕСОН І БЕВИН ВІДБУЛИ ВСТУПНІ НАРАДИ В СПРАВІ СВІТОВОГО ПОЛОЖЕННЯ.

Лондон, 10 травня. — Завтра тут почнеться важлива конференція міністрів закордонних справ трьох великодержав: американського державного секретаря Діна Ачесона, британського секретаря закордонних справ Ернеста Бевіна і французького міністра закордонних справ Роберта Шумана, предметом яких буде загальне положення в світі у зв'язку з теперішньою стадією „холодної війни" між Сходом і Заходом. На цю саму тему відбулися вже вчора вступні наради між керівниками закордонної політики Злучених Держав і Великобританії. Секретар Ачесон концентрував свою увагу на справі Німеччини, вважаючи її найбільш наглячою, тоді як Бевин мав інший погляд щодо наглячости цеї справи, вважаючи, що є досить часу розглянути цю проблему з усіх боків. З цих вступних нарад важко було зорієнтуватися, яку конкретну думку в цій справі заступає Америка а яку Британія. Виходило б, що Злучені Держави бажали б більше зв'язати Німеччину зі Західною Европою, хоча в основі є проти творення будь-якої нової міжнародної організації.

ПЕРЕД ВІДНОВЛЕННЯМ ГРЕЦЬКО-ЮГОСЛАВСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Атени, 10 травня. — Представники Греції і Югославії відбувають тут свої наради в справі відновлення нормальних дипломатичних стосунків між обома країнами. Вони вже в принципі погодилися на відновлення тих взаємин, на виміну амбасадорів та інші заходи, як повідомлено тут вчора в офіціяльному комунікаті міністерства закордонних справ.

ПРОБЛЕМА ТРІЄСТУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОНДОНІ.

Рим, 10 травня. — Італійський міністер закордонних справ, граф Карльо Сфорца, заповів, що на найближчій конференції міністрів закордонних справ країн Атлантійського Пакту в Лондоні, він запропонує обговорення італійсько-югославських суперечностей в справі Трієсту.

ІЗРАЇЛЬЦІ ПРОГНАЛИ 12,000 АРАБІВ.

Бейрут, Ливан, 10 травня. — Ізраїльське військо, озброєне автоматичною зброєю, прогнало вчора 12,000 арабів з двох місцевостей, призначених Ізраїлеві договором перемир'я. Араби, заскочені нападом, виявили малі спроби оборони.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПІД ОБСТРІЛОМ

Критика закордонної політики Злучених Держав набрала останніми місяцями такої гостроти, що важко нераз пізнати, де кінчається справжня критика, а починається звичайна напасть, порахунки Республіканської партії з Демократичною, чи особисті амбіції. Публіка, зрозуміло, хвилюється, коли чує, що ще й сьогодні департамент стейту завалений „комуністами", чи коли Злучені Держави висилають до чужих країн як своїх репрезентантів „совєтських агентів". Такі речі не приносять Америці чести, ні не помагають американській закордонній політиці. Вони тільки підкопують престиж Злучених Держав і наносять багато шкоди державному департаментові. Так глядять на це розважніші люди в Америці, які бажають добра своїй країні та дбають про її добру славу. Одначе таке становище не означає, щоб департаменту стейту не критикувати. Навпаки, якраз державний департамент потребує критики і то багато, але критики розважної, обєктивної, принципової й далекосяглої у плянуванню, бо ж американська закордонна політика сьогодні ґльобальна, а її ціллю — справедливий мир у світі.

Джордж Фрост Кеннен, дорадник державного департаменту, має бути людиною, яка виконує важливі функції й висказує критичні й самостійні думки про американську політику зглядом Совєтів чи Китаю. Ці думки згодом стають офіційною інтерпретацією, як це представляє кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, Джеймс Рестон, а він має змогу і нагоду такі речі провірювати. Отже Кеннен звертає увагу критикуючим політику департаменту стейту на цю обставину, що вони накидуються часто на особи, які нині сидять в тім департаменті й *на ділі не є відповідальні за теперішні невдачі. Політика, каже він, яка ті невдачі спричинила, була зроблена тому пять чи десять років,* бо звичайно так довго приходиться ждати на наслідки певних політичних потягнень. З цього теж виходило б, що й на наслідки цього, що тепер діється прийдеться довше ждати, заки зможемо переконатись про правильність теперішніх потягнень державного департаменту.

Кеннен признає, що американська закордонна політика була у відношенні до Росії в минулому помилковою, бо спиралася на надії, що Москва зміниться, не рахуючись з тим, що порозуміння з Росією можливе тільки на умовинах, які вона подиктує. Думаємо, що Кеннен сказав правду. Одначе тому, що обставини так складаються, що ті самі люди, які тоді помилялись, мають і сьогодні вплив на нову політику у відношенню до СССР і Китаю, є побоювання, що й ця нова політика не є добра та що лихі її наслідки дадуться скоро відчути і пізнати. Нема довіря до людей, які передше так наївно думали і відносились до Росії з сентиментом, на який кремлівський тоталітаризм ніяк не заслуговував; які не знали і не розуміли ходів російського імперіялізму. Чому ж ті люди мали б і сьогодні бути експертами в тих справах? Прецінь можна б взяти до розвязки тих проблем людей, які не помилялись, а ввесь час правильно ставили справу, добачуючи заздалегідь, який буде кінець американської угодової політики зглядом Москви.

Новий етап в організації У.А.В.

Третя конвенція Українських Американських Ветеранів, що відбулася в днях 6 і 7-го травня в Ню Йорку, відкриває без сумніву новий етап в розвитку цеї важливої в нашому громадському житті організації. Можна вважати, що цею конвенцією закінчено підготовку і започатковано це, що можна б вважати активністю.

Це ще далеко не значить, що УАВ вже завершили своє о р г а н і заційне оформлення. Навпаки, воно ще в дуже початковій стадії, як це виказували конвенційні звіти і дебати та й сама конвенція. Приклад: на конвенції було около 40 зареєстрованих делегатів та десяток гостей з-поміж ветеранів, кількість яких, згідно з консервативними обрахунками, виносить від 75 до 100 тисяч! В самому Ню Йорку має бути зареєстрованих поверх 2,000, в Йонкерс 500, в Джерзі Ситі та в усіх інших місцевостях метрополитальної округи є їх сотні і тисячі, не кажучи вже про віддалені місцевості. Невже ж їх не інтересує їхня власна організація?

На цю обставину є достаточні вияснення, що ще далеко не означає виправдання. Першусього, після війни багато ветеранів сказали собі, що мають її досить і махнули рукою на свої „героїчні часи", не бажаючи собі їх пригадувати навіть у ветеранській організації. В цьому проявляється відоме американське наставлення проти мілітаризму, хочби і в такій його невинній формі, як ветеранські організації. Це відноситься і до наших ветеранів. Друга їх частина вже належить до загально-американських арганізацій, Американського Леґіону, Ветеранів Закордонних Воєн, Католицьких Воєнних Ветеранів і т. п. Ще інші потворили собі в своїх місцевостях окремі пости і досі ще не рішилися приступити до краєвої організації, як це виявилося під час конвенції — якщо не помиляюся — з представниками посту в Ню Бронсвік, що домагалися прав на конвенції, не перебираючи рівночасно жадних зобов'язань щодо приналежности їхнього посту до УАВ.

На конвенції виявилося, що організаційно наші ветерани охоплені в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі і Пенсилвенії. Проте, протягом минулого року чимало зроблено для популяризовання організаційно-ветеранської ідеї, конкретним доказом чого може послужити факт, що на конвенції вже було двох ветеранських спостерігачів з Огайо, які не скривали своєї рішучости започаткувати о р г а н і заційну працю в тому стейті.

Коротко кажучи, сама організація ветеранів ще має перед собою великі і важкі завдання власне під організаційним оглядом і під цим оглядом, вже не підготовки, але справжньої активности, минула конвенція без сумніву відкриває новий етап.

Остання конвенція УАВ була багатомовна. Від дебат у справі назви організації, які відбулися на першій конвенції три роки тому, до виступу представників згаданих вже загально-американських ветеранських організацій та до гостинного виступу генерала бригади Ф. Л. Говлі, чи адмірала Повела на цій конвенції, це напевно пройдений дальший шлях, ніж його могли сподіватися навіть найбільші оптимісти серед ентузіястів ветерансько - організаційного життя. Ця конвенція, хоча ще скромна розмірами, зглядно участю в ній, до деякої міри завершила різьбу ідейного обличчя УАВ. І треба признати, що під цим оглядом розвиток пішов багато швидшими і надійнішими темпами, ніж в організаційній ділянці.

Ідейна плятформа УАВ встановлена їх статутом, ухваленим вже на першій конвенції. Крім на свій лад професійних справ, що випливають з ветеранського характеру організації, в цьому статуті встановлено, а на останній конвенції потверджено і спрецизовано дві головні справи: оборона Америки, американського уряду і американського способу життя перед всіми зовнішніми і внутрішніми загрозами, та щире бажання допомогти „українському народові встановитися вільною нацією на своїй прадідівській землі" — як це сформульовано в статуті.

Остання конвенція була під цими двома ідейними аспектами. Їх знаменито вичув і спрецизував теж представник Жидівських А м е р и канських Ветеранів, Мр. Джес Мосс, стверджуючи: „Ми рискували своїм життям для оборони Америки під час війни; хто може квестіонувати наше право боронити її під час миру?" І зараз додав, наче для вияснення, як треба розуміти оборону Америки під час миру: „Ми повинні сказати світові, що хто шукає собі клопоту, той буде його мати, та що ми не думаємо залишити на призволяще народів, з яких походимо!" Він говорив від президіяльного стола, на одному боці якого стояв зоряний американський прапор, а на другому синьо-жовтий український.

Приблизно такі самі думки висловлювали всі інші представники, зокрема адмірал Повел, що знає український нарід і його заклятого большевицького ворога ще від 1917 року, як він був лейтенантом на одному з аліянтських воєнних кораблів на Чорному морі.

Для ідейного оформлення молодої організації УАВ та для її дальших можливостей мав величезне значення виступ ген. Ф. Л. Говлі, цего визначного і заслуженого а м е р и к а н с ь к о г о вояка, якого большевики називали „Берлінською Бестією", бо він поважився протиставитися їхнім намаганням захопити Берлін. Ген. Говлі, з кости і крови вояк, був одним з перших, що дав большевикам належну лекцію, рятуючи рівночасно

(Докінчення на стор. 3-тій)

Володимир Барагура.

Рідна книжка українській дітвори

Виховати молоде українське імігрантське покоління в любові до народу, з якого воно вийшло й заховати його до дальшої праці для української справи, на тій землі, чи в світі, це одне з найважніших наших завдань. Одним із найважливіших засобів до цього є рідна дитяча й юнацька книжка, рідний дитячий і юнацький журнал. Вони мають вичарувати в душах української дітвори, що народилася й зростає серед не-українського довкілля, образ чудової України. Зокрема важна ця справа для українського народу в сьогоднішній момент, коли одна, більша його частина на батьківщині знайшлася в таких жахливих умовах, що не дають абсолютно змоги виховувати молоде покоління в українському національно-державницькому дусі, а друга частина знайшлася в діяспорі, під постійним денаціоналізаційним тиском чужого довкілля. А все ж таки, ця друга частина нації, яка знайшлася поза межами батьківщини — українська еміґрація, має всі дані свобідного національного розвитку й вона мусить взяти на себе завдання зберегти чисту національну душу молодого покоління.

Дати українській молоді добру з виховного, національного та мистецького боку книжку — річ нелегка. Це вимагає тісної й скоординованої співпраці багатьох чинників — передусім мистців слова й кисти, літературознавців, мовознавців, критиків і перагогів ,далі видавців, батьків, Церкви, громадсько - національних установ, врешті широких кіл усего громадянства. Це вимагає також значних фінансових засобів. На таке спільне зусилля мусить здобутися українська еміґрація, якщо вона хоче виконати своє історичне завдання перед власним народом.

У нас справа виховання молодого покоління при допомозі книжки й журналу ніколи не була якслід поставлена. Чомусь уважається, що дитині вистачить дати будь як написану, ілюстровану й видану книжку, бо дитина, мовляв, і так на тому не, розуміється! Забувається, що дитина, це окрема індивідуальність, різна від дорослої людини, але з власними й своєрідними мистецько-естетичними почуваннями, смаком і потребами. Їх треба відповідно заспокоювати, спрямовувати й розвивати, бо невмілим підходом можна їх спровадити на манівці й вбити їх зовсім, а тимсамим на завжди звихнути душу дитини.

Виходячи з таких фальшивих міркувань, за видавничу справу для дітей і молоді беруться в нас часто люди, які не мають до цього ніяких даних. Сама добра-воля, чи матеріяльні засоби не заступлять тих високих фахових і моральних кваліфікацій, якими мусить відзначатися автори й видавці дитячої та юнацької літератури. Тому видавнича діяльність випадкових людей приносить більше шкоди ніж користи молодому поколінню.

Щоб цю справу спрямувати у відповідне русло та поставити дитячі й юнацькі видання на відповідному виховному й мистецькому рівні, на еміграції в Німеччині, де видавничий хаос виступив зокрема гостро, повстало **Об'єднання Працівників Дитячої Л і т е р а т у р и (ОПДЛ).** Воно зґуртувало в своїх лавах відповідні літературно-мистецькі й педагогічні сили, а його діяльність проявилася випуском цілої низки вартісних з національного, виховного й мистецького погляду дитячих і юнацьких видань.

ОПДЛ не прагне стати ніяким диктатором ані монополізантом у ділянці дитячих видавництв, все ж. таки воно змагає до того, щоб авторитетно заставити дитячих письписьменників і видавців давати юним читачам вартісний під національним, виховним і мистецьким поглядом духовий корм.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Пакістан шукає американської допомоги

Н е г а й н о після прибуття представників Пакістану до Вашингтону появилися вісті, що його премієр, Ліякват Алі Хан, звернеться до уряду Злучених Держав з проханням дати його країні фінансову допомогу для закупна зброї. У недільних оповістках сказано, що Пакістан хоче позички на розвиток природних багатств, як це заповів президент Труман у Четвертій Точці інавгураційної промови. Знов понеділкова промова по радіо пакістанського премієра вказує, що він надіється теж і політичної допомоги Злучених Держав у змаганні Пакістану до прилучення провінції Кашмір до своєї території. До цього слід ще додати, що пакістанці, які поселилися у великій кількості в Південній Африці, протестують проти законопроекту Південної Африки, щоб відокремити азійців від інших расових племен, що там поселилися. Вони прохають у своїм протесті перебуваючого в Америці Ліяквата Алі Хана, щоб їм допоміг.

Для американців найважнішою буде мабуть критика Ліяквата Алі Хана мирової закордонної політики Злучених Держав. Премієр сказав, що Злучені Держави „повинні взяти далеко активнішу участь у непорозумінні між Індією й Пакістаном у справі Кашміру", якщо Америка справді заінтересована в світовім мирі. „Я не хочу, щоб Злучені Держави або яка інша країна світу підтримувала мене у несправедливій справі", казав пакістанський премієр, „проте думаю, що вони не сповнять свого обовязку, якщо відмовляться від відповідальности зробити все, що можливе, щоб була дотримана справедливість та щоб були виконані точки умови, заключені між обидвома урядами".

Дискусію над питанням, чи Кашмір має припасти Індії, чи Пакістанові, вважає Ліякват Алі Хан „найнебезпечнішою з усіх, які має світ сьогодні".

Отже ясне: Премієр Пакістану хоче без дискусії добитися справедливости, а справедливістю він вважає признання Кашміру Пакістанові. Вже саму дискусію над цею справою вважає він великою небезпекою.

Для зрозуміння цього замотаного і справді небезпечного питання треба дещо пригадати.

Перед двома роками азійська країна, звана Індією, звільнилася від 150-річного чужого панування і зорганізувала дві держави, одну під назвою Гіндустану, а другу під назвою Пакістану. Ці держави оперті на релігійнім підкладі, який заступає там етнічну підставу. Гіндуси це будисти, пакістанці магометани. Спір за Кашмір є тяжкий до вирішення: Цю країну продав володар — магараджа „гіндуської віри" Гіндустанові, одначе мешканці Кашміру визнають мусулманську віру і тому Пакістан має претенсії до території. Обі держави згодилися пізніше на посередництво Обєднаних Держав і вижидають назначення відповідної комісії. Загально думають, що плебісцит вирішить приналежність Кашміру. Між обома державами виринають часті спори, а навіть ведеться боротьба у пограничних полосах. Якщо б між обома країнами прийшло до війни, тоді зайде небезпека, що комуністи запанують над колишньою Індією і піддадуть її під накази Кремля. Звідси й світова небезпека з приводу спору за Кашмір між Гіндустаном і Пакістаном.

Лев Ясінчук

ВИЗВОЛЬНИКИ

(Уривок з повісти: „Данина Молохові")

14)

Колись на київських базарах не можна було перепхатися поміж продавцями в квітучих українських уборах. Тепер базарі пусті. Треба встати досвідком, щоби побачити на базарі кількоро яєчок, літру молока, чи який кислий огірок. Давно вгиналися прилавки під білим хлібом, а тепер треба годинами вистоювати у вужеватих хвостах, щоб купити кілька засохлих обарінків. Бувало ставав Левчук на Дніпровому мості, щоб оглядати прегарні одяги молодиць та дівчат зо Слобідки по другому березі, що на коромеслі несли на рамені ряди збаночків з усяким добром. Тепер бачить самих колхозників у драитивеньких лахміттях. І як гидко пробрехалася ти старушко з Гречан!.. Колись ставив тут театр Садовського твори глибокі національним і суспільним змістом, а тепер йде усяка халтура в роді „Весілля на Малинівці", де висмівається зрив українського народу. Нема тепер Чикаленків, Єфремових, Дорошенків, Грінченків з їх „Радою", „Світлом", „Сяєвом" та „Селом"; є тільки мізерота, що цвенькає по-російськи та всякі „Ізвестія", „Правди" й інші „Безбожницькі Газети". Гей, Украйно, що з тобою! „Защо тебе сплюдровано, защо, мати, гинеш!" Де твоя краса, — твій чар, твоє багатство!

По викладі української літератури згадав лектор курсів принагідно, що автор обов'язуючої граматики, Загродський, опрацював деякі граматичні зміни. Наркомос вже навіть їх затвердив і незабаром вже появиться нова граматика.

— В якому напрямку йдуть ці зміни? — запитав хтось.

Але лектор виминув це питання банальним: не відомо.

— Чому не відомо, — відозвався Левчук, ніби сам про себе. В тому напрямку, щоб наблизити українську мову ще більше до російської.

В бік Левчука звернулося декілька голов курсантів.

— Чому це ви, товаришу, так кажете? — ніби з докором кинув лектор питання, немов би хотів цим сказати: не кажіть так.

Але Левчук запалювався й почав вичисляти дотеперішні подібності на основі граматики того ж автора й добавив.

— Шо ж то, мова зазнала за два роки таких змін, що аж треба вводити нову граматику з аподиктичними правилами, як це є в Загродського?

Лектор не заходив дальше в розмову на цю тему й на залі залишилося щось немов несмак. Після останньої „лекції" розійшлися курсанти то окремо, то гуртами. Левчук вийшов останній і втомлений плентався повільним кроком слабо освітленою Пушкінською вулицею, вузьким коридором, вижолобленим на хіднику в снігу поміж домами й сніговим валом. Ненадійно почув за собою кроки й притишений оклик: „Товаришу, гей, товаришу"! Зразу не знав Левчук, чи це до нього, автім може це який лиходій. Але кроки прискорювалися і оклик: „товаришу" не переривався. Левчук пристанув, оглянувся і впізнав свого старосту, Судиму.

— Товарищу, каже він, я мушу вас остерегти, не як партієць, чи староста, але як приятель, не говоріть так, як ви сьогодні говорили на викладі лектора Л.

— Або що, це не правда?

— Правда, правда; є багато всякої правди. Я теж знаю неодне, але в нас не можна всьо говорити. Ніби можна всьо, але це не добре . . . знаєте всякі люди . . . Колись побалакаємо більше, а тепер прощавайте, — И Судима чим швидше віддалився від Левчука.

Була неділя. Всі порозходилися й в гуртожитку остав лиш сторож, що знуджено позіхав у фоє. Щойно в ночі буде мати зайняття — записувати, коли хто вернув домів. Вечером майже всі йдуть у театр, у кіно. Левчук не схотів йти і вчасно вернув на помешкання. На своє здивування застав у кімнаті Судиму, що — здавалося — бездушно лежав своїм звичаєм горілиць на свойому ліжку.

— Добрий вечір, — поздоровив Левчук, що ж то ви дома, не тягне нікуди йти?

— Ех, чорт. Мене б уже потягнуло, де нема ніякої думки, — майже зо злістю відповів Судима. Побудете довше, то й вас перестане тягнути.

— Щось то ви сьогодні в поганому настрої.

— Від чого ж бути в гарному! — якось неохотно відрубав Судима, підвівся, сів на ліжку і спустив ноги та забаламкав ними на переміну.

— Я маю трохи ліку на такий настрій. — Левчук пішов до свого клунка й вийняв з нього плящину горілки.

— Це зі Львова, — каже.

— Зі Львова? Давайте, покушаємо, як то наші навчилися її робити в заводах панської Польщі.

Левчук наляв у дві філіжанки від чаю, бо іншої посудини не було.

— Аа, незгірша, навіть добра. Шкода, що нема чим закусить, — промовляв Судима.

— В мене є кусень хліба. — Левчук поклав на стіл.

— Ви ж схочете вечерять.

— Я вже вечеряв; їжте.

Левчук доливав Судимі й сам мало пив. Якийсь час не говорили нічого. Було видно, що Судимі насіло щось на серці й він щось гостро думав. Допив зо стакана горілку, поклав його зі стуком на стіл і крутнув рукою, немов бажав об'явити, що в нього запало якесь рішення.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

Голоси Читачів

Чи справедлива критика молоді?

В числі 88 „Свободи" з 18. квітня 1950, появилася стаття п. Я. Заремби під заголовком „Раз добром налите серце". У ній автор старається розвязати питання американської молоді українського походження.

Поза щирі суґестії, в який спосіб врятувати нашу молодь від асиміляції та витворити більше зацікавлення до української справи, п. Заремба починає свою статтю аж чотирма запитаннями, **чому** то наша молодь так мало інтересується українськими справами.

Не беру"тих запитів за нещирі супроти нашої американської молоді, бо зі статті видно, що автор інтересується українськими дітьми й молоддю й хоче знайти спосіб, щоб направити теперішний стан. Одначе тому, що подібні критичні висលови про нашу молодь можна тепер почути частіше, хочу забрати в тій справі голос.

Саме критикування молоді за те, що вона не інтересується українськими справами, як цього хотіли б декотрі люди, справи не розвяже ані не поправить. Треба ще щось конкретного робити в тім напрямі.

Невірні закиди, що американська молодь не інтересувалася українським питанням, бо справа мається якраз навпаки: Американська молодь інтересується і українською справою й громадським життям на американський спосіб і так, як вона була до того підготована з дитинства.

Піду ще дальше й скажу, що як узяти під розвагу ті складні обставини, в яких наша молодь виросла, то процентово досить поважне число інтересується українськими справами.

До сучасних і будучих критиків американської молоді позволю собі сказати, щоб не критикували американської молоді за те, чого вона не мала основно й систематично вщіпленого в її дитячу душу. Не вимагайте від неї того, чого їй не дано з дитячих літ.

Перш всього треба мати на увазі, що наша молодь родилася в Америці в містах, вчилася в американській школі, виростала серед американського оточення. Друге, що українці лише в дуже малих випадках живуть збитою масою коло своїх церков чи Народніх Домів, і тому багато наших дітей не ходили навіть до української школи. Третє, що українська спільнота в Америці не спромоглася створити хоч одну організацію, якої виключною ціллю була б опіка і виховання української дітвори й молоді.

Не було ані краєвої, ані місцевої організації, яка була б дбала хоч про ті діти, що їх родичі посилали до вечірних українських шкіл, приміщених переважно у пивницях під церквою, де учили священики або дяко-вчителі і то з підручників, написаних для галицьких дітей. Не було теж, назагал, діточих організацій, ні пластових ані інших, де дітвора відповідно до віку була б мала нагоду поступенно і систематично доповнювати своє знання про Україну в легший спосіб, получений з забавою, спортом та в гарнім окруженню. Не було провідників, котрі були б підготовані вщіплювати в маленькі дитячі душі любов і пошану до своєї церкви, мови, пісні, історії, літератури і взагалі до всього, що українське, теж й англійською мовою. Не було, діточих літних осель, де можна б було дати дітям нагоду до відпочинку й легкої науки про Україну. Не було й таких організацій для нашої молоді, щоб по виході з діточих організацій, вона могла закріпити і поглибити своє знання в старших організаціях, які побільшали б її заінтересування всім тим, що звязане з українським народом.

Це є найголовніші причини, чому так багато нашої молоді так відноситься до української справи, як знає.

Отже чи є защо нашу молодь винувати, та її докоряти за те відношення до української справи? Чи є логічна підстава нарікати, що наша молодь винувати, чи їй докоряти книжки про Україну навіть в англійській мові, чи англійське видання „Свободи", „Юкрейніен Віклі", коли в більшості нашої молоді не вщіплено заінтересовання за дитячих літ?

Виховання дітей було лишене тільки батькам, а з установ то одинокий Український Народний Союз занявся, тай постарався про видання книжок про Україну в англійській мові й розвинув та дав початок спортовій програмі. Інші подібні організації зробили дуже мало, або й нічо для молоді.

Не зважаючи на ті всі недостачі у вихованню нашої дітвори, все таки не можна сказати, що молодь не є активна, або є байдужа до української справи чи громадського життя. Бо за останніх 20 років вона зорганізувалася льокально в свої клюби й Союзові відділи; вона має свої краєві організації вже за останніх 17 років, як: Українську Молодечу Лігу Північної Америки, що видає свій журнал, і має свою спортову програму. Поза цю Лігу, чисто українського характеру, є ще релігійні, такі, як Католицька і Православна Ліга Молоді.

Наша, тут роджена старша і молодша перша і друга генерація співає в церковних і народних хорах, грає представлення, дає концерти, учиться сама і своїх дітей українських танців. І постепенно перебирає на себе місцеві громадські обовязки, що можна запримітити в таких відомих місцевостях, як Рочестер, Сиракюз, Обурн, Честер, Филаделфія, Дітройт, Клівленд чи Ню Йорк, а напевно так мається справа й по інших місцевостях.

Наша тут роджена старша генерація, (та, що її ще в Америці називають молодю), стоїть у проводі в У. К. К. і З. У. А. Д. К. Вона також помалу входить і до екзекутиви наших запомогових організацій та до головних урядів. І напевно більше тут роджених увійде до старших організацій і буде працювати, як наше старше громадянство буде їй в цім напрямі помагати.

Не нарікаймо, а помагаймо й памятаймо те, що як виховаємо дітей, така буде молодь, а яка молодь, така нація.

На закінчення моя порада як того, що належить до першої генерації, що працює і з молодю і зо старшим громадянством: Не критикувати молоді, а братись до конкретної і позитивної праці так, як американські обставини цього вимагають. Закладаймо літні оселі для дітей і молоді, як це починається у Ню Йорку. Подбаймо про діточі організації, як пласт і інші, про кружки українського красномовства, танців, пісні. Подбаймо, щоб наші дівчата мали нагоду научитись вишивати, писати писанки, й варити українські страви. Наші педагоги повинні подбати про буквар для американських дітей. Завести, наскільки можливо, систему навчання по тих школах, де це можливе. Наші науковці, по галузі мовознавства, повинні спромогтися на видання українського словаря на лад американського „Вебстера". Сконцентруймо нашу енергію на виховання дітей і молоді, й у такий спосіб за 10 років побачимо конкретний вислід з нашої праці.

Якщо наша вся увага буде звернена на українські політичні партії, то за 10 років будемо ще питатися, що сталось з тими дітьми й молоддю, що приїхали до Америки по другій світовій війні: чому вона так мало інтересується українською справою?

Іван В. Іванчук.

Рідна книжка українській дітворі

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Після хвилевої перерви, зумовленої переїздом української еміґрації на нові місця поселення, ОПДЛ приступає до відновлення своєї необхідної з національного погляду діяльности. Не зважаючи на велетенські трудноші, воно береться знову за згуртування розпорошених по всьому світу літературно - мистецьких і педагогічних сил для виконання великого діла — збереження національної душі молодого українського покоління на чужині за допомогою української книжки й журналу. Воно так само веде акцію мобілізації фондів на ту високу ціль.

Першим кроком до здійснення цих задумів є видання щомісячної дитячої й юнацької бібліотеки „Євшан-зілля" в Торонто (Канада), під редакцією відомого працівника й видавця дитячої літератури.

Дальшим завданням буде створення центрального видавництва дитячої літератури під патронатом і проводом ОПДЛ.

Виконання цього завдання неможливе без співпраці всього українського громадянства на чужині. Воно мусить забезпечити ОПДЛ фондами, які дали б йому змогу розгорнути діяльність на всю широчінь. Тому кличемо всіх, кому дороге майбутнє нації:

Ратуйте за допомогою рідної книжки душу українського молодого покоління!

Допоможіть створити Центральне Видавництво Дитячої Літератури!

Д-р А. Т. Кібзей.

Допущення „Д. П." лікарів до права практикувати медицину в Америці

Упродовж останніх років прибуло до Америки більше число лікарів з Европи. Між ними є поважне число українців. Всі вони дають собі якось раду. Деякі взялись до фізичної роботи, інші працюють по шпиталях або санаторіях.

Посади по шпиталях і санаторіях є тимчасові. Контракти їх продовжається з дня на день. Відправити їх від праці можуть кождого дня, подаючи причину: „Не маєте права практикувати медицину в нашім стейті".

В стейті Мишиґан, наприклад, є таких лікарів 15: Десять працюють в стейтових шпиталях, пять в приватних шпиталях у Дітройті. Всі вони висять неначе на галузці і кожного дня можуть бути позбавлені праці. Їх „Інтерншип" теж не входить в рахубу на кредит їх кваліфікацій.

Недавно одному новому лікареві виповіли працю. Другий, знаючи, що його жде, зрезиґнував самий і шукає іншого місця, де б його допустили до іспиту.

Щоб допомогти нашим лікарям зорієнтуватись, хочу подати деякі інформації в цій справі.

Про ширші інформації кождий з інтересованих повинен віднестись до стейту, де він хотів би осісти та мати свою приватну практику.

Ці інформації щодо деяких стейтів такі:

Мишеґан стейт: вимагає, щоб кожний чужинецький лікар, який кінчив медичну науку в Европі, записався ще на медичний факультет в Університеті Мишиґан, Ен Арбор, або в університеті Вейн, Дітройт, де має скінчити останній рік медицини і здати приписаний іспит. По цім мусить відбути один рік шпитальної практики, або так званий „Інтерншип", у признанім шпиталі. Між цим часом такий кандидат мусить також здати іспит з т. з. „Бейсік сайенц", куди належать такі предмети: — Бактеріологія, фізіологія, хемія, анатомія, публичне здоровя і патологія. На кінці всіх цих вимог: кандидат є допущений до стейтового іспиту на „лайсенс". І аж по цім успішнім іспиті кандидат є допущений до права приватної практики, або леґальної посади в шпиталі.

Такі вимоги ставлять в Мишигані. Та в практиці вони ще суровіші. Один з наших лікарів, годячися виповнити всі ці вимоги, зголосився на останній рік медичного курсу до університету Мишиґан. Вони дуже чемно відповіли йому, що „наразі цілком неприймають чужинців, бо мають забагато зголошень від своїх".

От так стоїть справа у Мишиґані.

В стейті Ню Йорк, на запит одного з наших лікарів, вимагають дипломів та усіх інших документів для оцінки та признання. І коли знайдуть всьо в порядку та дадуть признання, тоді позваляють писати іспити. Кажуть, що іспити є дуже вимагаючі. Лише половина аплікантів переходить їх. До цього часу вже кількох наших лікарів здало такі іспити.

(Продовження на стор. 4.)

Новий етап в організації У. А. В.

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Берлін і, правдоподібно, мир. Темою його докладу було: „Нам треба боротися за волю". Чи можна б підібрати кращу тему на зібрання американсько - українських ветеранів?

Директор Іміґраційної і Натуралізаційної Служби нюйорської округи говорив про добру волю в співжитті народів. Тема найбільш актуальна. А запрошення Мр. Шогнесі, як і адмірала Повела, що є рівночасно головою Міжнародного Рятункового Комітету для втікачів з-поза залізної заслони, диктувалося у великій мірі шляхетним бажанням УАВ допомогти вияснити справу вояків Української Дивізії та вможливити їм приїзд до цеї країни. Виступ на конвенційному бенкеті голови Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, творив символічну синтезу тої ж „тотальної мобілізації" українських сил для боротьби проти большевизму, про яку він згадував в своїй промові як представник Українського Конґресового Комітету та покликуючись на декларацію державного секретаря Діна Ачесона.

Конвенція УАВ як цілість насуває ще багато думок і висновків. Можливо, до них доведеться ще нераз повертати. Під свіжим враженням конвенції стверджуємо тільки основне: Українські Американські Ветерани започаткували новий етап в своєму розвитку, що цілком певно заведе їх на чоло нашого громадського життя та здобуде їм важливе місце в американському суспільстві, якщо вони підуть наміченим шляхом та довкола свого ядра ентузіястів об'єднають завжди більше або менше індіферентну масу. В їхній праці хай просвічує їм зацитоване адміралом Повелом твердження Бурке: „Якщо лихі люди лучаться, добрі мусять об'єднуватися".

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Члени Товариства Українського Клюбу Поступового, від. 70 У. Н. Союзу, зібрані на місячних зборах дня 12-го квітня 1950 р., по дискусії рішили предложити 22-гій Конвенції У. Н. Союзу слідуючі точки проєкту:

1. §14. Дієти делеґатів не повинні перевижчати конвенційного фонду.

2. §50. 2). Запомога для старих членів, що платили свої вкладки через 45 літ, а тепер є невилічимо хорі, повинна виносити $100 річно, а молодшим членам менша.

3. §84. Член У. Н. Союзу може назначити на спадкоємця таку особу, яка є для нього відповідна, хоч не належить до його родини.

4. §110. Де вже існує один або більше відділів, там не можна закладати іншого підвладного відділу без порозуміння з урядниками існуючих вже сталих відділів.

5. Старі члени, які дожили до 70 року життя і платили вкладки через 40 літ, повинні бути звільнені від плачення вкладок набудуче.

6. Щоби У. Н. Союз постарався набути Дім Старців для старих членів, які тут не мають ніякої родини, а чужим хоч й заплатять, то не дуже радо у хату приймають.

7. Зменшити головних контрольорів з 5 до 3 і одного заступника.

8. Контрольна Комісія повинна відбуватися раз в рік.

9. Підвижчити оплату на „Свободу з 30 ц. на 80 центів.

10. Кожний головний урядник, як предсідник, секретар і касієр, повинні мати заступників, вибраних на конвенції.

11. Кошти похорону скасувати, а член самий може назначувати спадкоємця, щоби занявся його похороном.

12. Скасувати злуку відділів перед конвенцією для вибору делеґата, бо то приносить багато праці, а користи з того дуже мало.

13. Відділ повинен мати 75 членів до вибору одного делеґата з 1 голосом, відділ із 150 членів одного делеґата з 2-ма голосами, відділ із 225 членів одного делеґата з 3-ма голосами, відділ з 300 членів два делеґати по 2 голоси, то є: на кожних 75 членів один делеґат з одним голосом.

14. „Свобода" повинна видавати підручний календар щороку для членів, як дарунок, як це було у 1918 року.

15. §75, 9. в. До цього параграфу додати: Що старий член, котрий платив свої вкладки через 40 чи 45 літ, і на старість, не маючи фондів на дальше плачення вкладок і заявить У. Н. Союзові, що переходить на безплатне продовження, і в разі його смерти, як його поліса вигасне v його праві до виплати посмертного, щоб У. Н. Союз взяв це під увагу, і виплатив родині чи іншим спадкоємцям хоч таку суму, щоб можна того старого члена похоронити.

За Уряд:

Петро Костик, предсідник;
Іван Патуляк, касієр;
Володимир Кушнір, секр., делеґат;
Филип Дмитриха, делеґат.

ДОПУЩЕННЯ „Д. П." ЛІКАРІВ ДО ПРАВА ПРАКТИКУВАННЯ МЕДИЦИНИ В АМЕРИЦІ.

(Докінчення зо сторони 3-тої)

В Стейті Конетикат: признають деякі европейські університети. З Польщі признають університети у Варшаві і Вильні. Зате не визнають університетів у Кракові і Львові.

В Арізоні: вимагають один рік „Інтерншип" в шпиталі перед іспитом. Подібні вимоги ставлять в Дистрикті оф Коломбія, в Ілиной, Мерілендт, Минесота, Норт Дакота, Савт Дакота, та Род Айленд.

В стейті Ню Джерзі вимагають повного горожанства.

В Каліфорнії домагаються іспиту „Інтерншип" і запевнення, що лікар з Каліфорнії дістане такі самі права в краю, звідки походить аплікант.

В Пенсилвенії домагаються „Інтерншип" і іспиту.

В Огайо домагаються дипломи або іспиту з Коліджіїт. Всі ці іспити мусять бути здані в англійській мові. Домагаються також знання американської історії та знання англійської мови. По цім допускають до медичного іспиту.

З Вірджінії відписують просто, що чужинців не приймають.

В Індіяна домагаються студій останнього року медицини, а по тім іспиту.

Подаю ці зібрані інформації, хоч вони скупенькі. Все ж таки і вони допоможуть нашим українським Д. П.-лікарям дещо зорієнтуватися, а це є дуже важне. Хто хоче бути законно лікарем в Америці, мусить дістати „Лайсенс", або право на медичну практику бодай в однім з 48 стейтів З. Д. А. Потім можна переходити і до інших стейтів шляхом т. з. „Взаємности" (Реціпросіти). По ширші інформації треба писати до стейтових Медичних Бюр Реґістрації.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **Василя Гасичак** і **Марію Митрищак** по першім чоловікови — одружилася вдруге за вдівця, котрого імя мені невідоме. Мають перебувати в Cleveland, O. Хтоби про них знав, або вони самі, прошу зголоситись на адресу.

MICHAEL KOHUT
Orchard St., Glastonbury, Conn

Пошукую своїх приятелів **НИКОЛУ І МАРІЮ ФИЛИК** з Косова остано у Реґенсбурзі, а тепер в Америці. Також пошукую **ОСИПА** і **ЮСТИНУ КУИБІДА** із Букачівец. Подайте свою адресу, важна справа для Вас.

РУДОЛЬФ БОГАЧ
1323 CORTEZ STREET
CHICAGO, ILL.

МІЛЬКО ФАЙЧАК
пошукує брата **Василя Файчака** зі села Льоска Лівоґрад, пов. Ліско. Адреса:

M. OSTROSKA
41 Hope Avenue, Passaic, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, Н. Й.

Відділ 325 У. Н. С. платить Народний Даток.

Маючи на увазі конечну потребу поширення політичної акції Українського Конґресового Комітету, Тов. Запорізька Січ, від. 325 У. Н. Союзу, саме заплатило свій народний даток в сумі дол. 25, а теж певне, що й члени Товариства сповнять чесно свій громадський обов'язок.

При цій нагоді Товариство повідомляє, що влаштовує цього року в дні 6 серпня пікнік в Декстер Парку в Джемейці й просить інші організації здержатись у тому дні від підприємств.

В пятницю, 12. травня, відбудуться збори Товариства і проситься свіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження.

Уряд Т-ва Запорозька Січ.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Великі-громадські віча, в днях 13. і 14. травня

Заходами відділу Українського Конґресового Комітету відбудуться в нашій громаді два великі віча, на яких промовлятиме висланник УККомітету, п. Василь Мудрий, б. віцемаршалок варшавського сойму та гол. редактор „Діла". Говоритиме на тему „Положення українського народу й наші завдання". В суботу дня 13-ого травня говоритиме в південній частині Шікаґо, а в неділю 14. травня промовлятиме на вічу в Шопен-школі, година 2,30 по полудні. Ближчі інформації передасть українська радіо-програма. Треба надіятись, що громадянство з'явиться на тих вічах громадно, щоб послухати про різні політичні справи, так тісно зв'язані з дальшою судьбою українського народу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів й членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 травня в 12:30 пополудні, в Домі Відділів УНСоюзу, 843 N. Western Ave. На порядку дня є важні справи, тому просимо обовязково прийти на збори. — Ф. Василовський, предс.; Т. Шпікула, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Повідомляється членів відділу 277, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, точно о год. 1. попол. Просимо членів прийти точно, щоб можна закінчити збори на 3-ту годину, тому, що відбудеться „Свято Матери після зборів на церковній Гали. Позамісцеві члени можуть заплатити свої вкладки по Богослуженню. — Н. Хортон, М. Курдина, С. Федірко.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в вівторок, 16. травня, в год. 7:30 ввечір точно, в гали парохіяльній 303 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. Просимо приєднувати нових членів. — П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Гр. Булавинець, рек. секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Володимира, від. 286, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, в год. 7:30 ввечір, в гали Укр. Нар. Дому 181 Fleet St. Присутність членів є обовязкова. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. — Василь Челак, предс.; Ст. Шимон, секр.-касієр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 14. травня в год. 2. попол в домі Лісного. Повинність членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ГОДСОН, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, зараз по Службі Божій, в ґали парохіяльній. Збори відбувають тиждень скорше, бо дня 21. травня секретар їде на Конвенцію УНСоюзу — Уряд.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори, які мали відбутися 20. травня, не відбудуться по причині, що предсідник і секретар віджіждають на Конвенцію. Тому, збори відбудуться в суботу, 13. травня, о год. 7:30 вечером, в салі Укр. Нар. Дому. Є важні справи до полагодження, як рівнож обговоримо деякі точки конвенційних проєктів. — П. Сташко, предс.; В. Федин, кас.; С. Могила, фін. секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, о год. 2. попол., в гали парохіяльній 45-47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Просимо членів заплатити свої вкладки, а довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо впротивному разі будуть суспендовані. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 13. травня, в годині 7:30 ввечір, в парохіяльній салі при 74 Геррис Еве. Є важні справи до обговорення і полагодження. Члени повинні заплатити свої вкладки на зборах, а найдальше до 18. травня, що б дати секретареві змогу вислати розмет перед виїздом на Конвенцію. — І. Околита, предс.; І. Кокольський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, о годині 8. вечером в церковній гали при 7 вул. Є важні недокінчені справи до полагодження, тому приявність членів обовязкова. — Уряд.

БАЛТІМОР, МД. — Місячні збори Бр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 14. травня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Просимо членів і членкиць прийти на збори, бо є важні справи до вирішення. Просимо привести своїх знайомих і вписати в члени. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости, а позамісцевих членів присилати вкладки перед 2-ою неділею в місяці. — И. Мармаш, предс.; Г. Шулька, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 68, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, в домі Укр. Горожан, на Wakeling St., початок 7:30 вечером. — Т. Радинський, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від 276, подає всім своїм членам до відома, що місячні збори відбудуться точно о годині 1:30 по полудні, в неділю, 14. травня, в своїм домі під ч. 697 Гленвуд Еве. Приявність членів є обовязкова. — Уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що збори, котрі мали відбутися 21. травня, тим разом відбудуться в неділю 14. травня, по співаній Службі Божій де звичайно. Проситься всіх членів бути приявними на зборах. — Секретар.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 14. травня, зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній 2280 West 7th — Н. Олексик, предс.; Н. Бусько, кас.; Н. Бобечко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, на яких вирішуватись будуть дуже важні справи і присутність кожного члена є обовязкова. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглості. — За Уряд: Т. Малик, А. Гарасим, М. Ю. Сеник.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 14. травня, в 1-ій год. попол., в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. „Дністер", від. 361, повідомляє своїх членів і членкиць, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, о год. 8. вечером в домі Українських Ветеранів, 80 St. Mark's Pl., в Ню Йорку. Для того, що є дуже важні справи до полагодження, котрі сам уряд не може полагодити, присутність всіх членів є обовязкова. — М. Малетич, предс.; І. Шамен, кас.; П. Кучма, фін. секр.; Ј. Герцик, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, о год. 7-ій вечером, при 847 N. Franklin вул. При цій спосібності повідомляємо, що підчас літа всі місячні сходини будуть відбуватись в другу суботу після першого кожного місяця, о год. 7. вечер, в Укр. Клюбі. У всіх Союзових справах просимо звертатись на адресу секретаря відділу 375: 4040 N. Daren St., Phila. 40, Pa., або телефоном: RA 5-7849. — І. Чопик, гол., Ст. Пилюк, скарб.; П. Іваш, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками одинадцяти мільйонового Союзового майна!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 4. травня 1950 р. помер в 71. році життя

ІВАН КОСТИК,

довголітний член від. 300 УНСоюзу в Джанставн, Па.

Покійний родився в селі Огерці, пов. Ліско, Зах. Україна. Вступив до відділу в 1911 р.

Полишив в смутку жену Катерину. Похорон відбувся 7. травня в укр. православній церкві при участи родини, приятелів, членів і знайомих. Похований на цвинтарі в Central City.

В. Й. П.
Ф. Кавчак, секр.

ПОДЯКА

Цісю дорогою складаємо найсердечнішу подяку всім приятелям і знайомим за переслані нам співчуття та за участь в похоронах трагічно помершого бл. п. **Зенона Недільського.** Зокрема щиро дякуємо Всечесному Отцю Пароху Католицької Церкви Св. Вартоломея за уділення помершому останнього церковного благословення і за теплі слова потіхи родичам над домовиною. Щиро дякуємо членам „СУМУ" за всі їх старання та участь в похороні як рівнож членам Катедрального Хору за похоронні співи для звеличання цього сумного обряду. Висказуємо нашу щиру вдяку також ВП-ству Р. Карбівникам, які спеціяльно нами заопікувалися та щиро допомогли нам словом і ділом. Усім сердечне християнське „Спасибіг".

Прибиті горем:
Маркіян, Ольга і Надія Недільські
(батько, мати і сестра).

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2341. Джена звих нула ногу.

Коли одна з куль, вистрілених ловцями слонової кости, прошила вужівку... Джена почала летіти безнадійно вділ через галузі.

Вигинаючися зручно в повітрі, як її навчив Тарзан, вона скочила на ноги.

Одначе закритий корінь звернув її ногу в кістці і вона впала.

Коли Тарзан зближався до колиби, відгомін далекого вистрілу залетів до його ущей.